

niedziela

głos z Torunia

NR 14 (798) • J • ROK LIII • 4 IV 2010 • TORUŃ

W NUMERZE:

**Ostatni pasterz Kościoła
chełmińskiego** – bp Marian
Przykucki

Wielkanoc na Białorusi

**Życie w świetle zmartwych-
wstania**

Chrystus zmartwychwstał!

Przynosi pokój i pełną radość

Umiłowani Diecezjanie!

Niedziela Wielkanocna przywołuje na pamięć reakcję uczniów Chrystusa, którzy po tragicznej śmierci Mistrza ukryli się w Wieczerniku niespokojni o swoją przyszłość. Choć drzwi były zaryglowane, stanął pośród nich Jezus Zmartwychwstały i pozdrowił ich słowami: „Pokój wam”. Aby nie wątpili, że prawdziwie powstał z martwych, ukazał im ręce i bok ze śladami swojej męki. Uradowali się uczniowie, gdy ujrzeli Pana. Napelnieni Bożym pokojem będą mogli dzielić się nim z innymi. Takie znaczenie mają słowa Chrystusa, który przynosi dar pokoju: „Weźmijcie Ducha Świętego! Którym odpuscicie grzechy, są im odpuszczone” (J 20, 23).

Prawdziwa i pełna radość jest owocem pokoju serca. Tęgo pokoju świat dać nie może, gdyż tylko Bóg ma moc odpuszczenia grzechów, oczyszczenia sumienia i pamięci, przywrócenia do życia człowieka umarłego duchowo. Dlatego jedynie Bóg jest źródłem pełnej radości.

Z okazji uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego życzymy Wam, siostry i bracia, Chrystusowego pokoju, który budzi radość w sercach. Życzymy go każdej rodzinie i wspólnotie kościelnej, społeczności lokalnym, i wszystkim rodakom w kraju, i na obczyźnie. Dzielmy się tym pokojem z innymi, jak Chrystus podzielił się nim z nami, aby różnego rodzaju niepokoje nie uwięziły nas w smutkach, obawach i lękach.

Calej rodzinie diecezjalnej upraszamy błogosławieństwo Zmartwychwstałego Pana.

+ Andrzej Szwed

+ Józef Namoch

Toruń, Wielkanoc 2010 r.

„Zmartwychwstanie”, Mistrz z Wyżnego Brodu

Nowy sztandar dla szkoły

Bratian

Zespół Szkół im. Rodu Działyńskich w Bratianie doczekał się sztandaru. Ten symbol jednoczący społeczność szkolną i parafian podczas Mszy św. poświęcił bp Andrzej Suski. Aby uczestniczyć w tym wydarzeniu, do kościoła pw. św. Brata Alberta przybyli goście i młodzież, a także wielu mieszkańców Bratiana.

Podczas Mszy św. Ksiądz Biskup i kapłani dekanatu nowomiejskiego modlili się w intencji zgromadzonych. Biskup Andrzej wyraził uznanie dla inicjatywy oraz przekazał gratulacje i życzenia wszystkim, którzy przyczynili się do nadania sztandaru. Podkreślił, że niegdyś trafnie wybrano wielce oddany wierze i Kościołowi ród Działyńskich jako patrona szkoły, pamiętając o wspaniałych lokalnych postaciach i kultywowaniu tradycji.

Uroczystość miała także wymiar rocznicowy, bowiem 5 lat temu szkole oficjalnie nadano imię Rodu Działyńskich. „Żywo w pamięci

Sztandar poświęcił bp Andrzej Suski

mam chwilę, kiedy ponad 10 lat temu pobłogosławiłem kamień węgielny pod rozbudowę bratiańskiej placówki. Dlatego teraz tym większa radość, gdy w naszym koś-

ciele parafialnym poświęcony został piękny sztandar” – wspominał ks. Edward Barański, proboszcz parafii pw. Brata Alberta Chmielowskiego w Bratianie. **Katarzyna Michalska**

Bronić życia i umacniać je

Toruń

17 marca studenci WSKSiM spotkali się z obrońcą życia dr inż. Antonim Ziębą. Serdeczne słowa przywitania i podziękowania za przybycie wygłosił rektor o. dr Krzysztof Bieliński, który życzył sobie, aby studenci mieli odwagę stawać w obronie życia.

Dr inż. Antoni Zięba mówił o blokadzie ze strony liberalnych mediów, mimo to udało się pozyskać poparcie większości naszego społeczeństwa dla dokonania zmiany konstytucji. Według Polskiej Grupy Badawczej 52% Polaków było „za” lub „raczej za” wprowadzeniem takiej zmiany, 35% było „przeciw” lub „raczej przeciw”. Do marszałka Sejmu wpłynęły listy z 506683 podpisami obywateli popierającymi wprowadzenie tej poprawki do Konstytucji RP i listy „przeciw” z 1966 podpisami.

Prelegent przypominał o ogólnonarodowej dyskusji na temat wzmocnienia konstytucyjnego prawa do życia (art. 38) – batalia dotyczyła słów: od poczęcia do naturalnej śmierci. W mediach odbywały się liczne debaty, ale żaden z obroń-

ców życia nie został dopuszczony do głosu, nawet na minutę. Warto podkreślić, że w Polsce istnieją ważne ośrodki obrony życia, do których należą: Gdańsk, Poznań, Kraków i Warszawa.

Dr inż. Zięba obalił mit powtarzany przez media o braku edukacji seksualnej. Istnieją 3 typy tejże edukacji: typ A – wychowanie do czystości, wstrzemięźliwości, wierności małżeńskiej i nie antykoncepcji; typ B – czysta biologia i fizjologia, „róbta, co chceta”, bez żadnej etyki; typ C – mieszany. W Polsce od czasu rządów AWS-u mamy „Wychowanie do życia w rodzinie”. Mamy więc

w polskiej oświacie edukację seksualną.

Spośród badanych Amerykanek 65% po przebytym zabiegu miało symptom zespołu stresu pourazowego. Z badań wynika, że 36% kobiet, które poddało się aborcji, miało myśli samobójcze, 26% zwiększyło spożycie alkoholu 77% posiadało poczucie winy, 62% nie potrafiło sobie przebaczyć. Dr inż. Antoni Zięba mówił przede wszystkim o potrzebie modlitwy. Apelowal o nią, ponieważ jest ona fundamentem każdego dobrego dzieła.

Michał Kramek
Student WSKSiM

Rekolekcje w kolegiacie

W dniach od 13 do 17 marca w kolegiacie w Grudziądzu odbyły się rekolekcje wielkopostne dla dorosłych i młodzieży, które głosił o. Kazimierz, kapucyn. W naukach nawiązywał do utrwalania wiary w rodzinach, dużo czasu poświęcił sakramentowi pojednania. Wyjaśnił, w jaki sposób katolicy powinni czynić rachunek sumienia, odbyć spowiedź, odprawić nadaną pokutę, uczynić akt żalu i zadośćuczynienia Bogu i bliźniemu. 14 marca wierni licznie zgromadzeni obejrzeli misterium „Mój Chrystus Połamany” w wykonaniu chórów z parafii pw. św. Maksymiliana Kolbego w Grudziądzu-Strzemięcinie. Rekolekcje dla dzieci odbyły się w dniach od 21 do 24 marca. **Zenon Zaremba**

JEDNYM ZDANIEM

DYSPUTY NAWARRYJSKIE

Jesienią 2009 r. w Toruniu rozpoczęto cykl wykładów otwartych, których prelegentami są pracownicy naukowcy Uniwersytetu Nawarry. Tematyka wykładów porusza kwestie związane z naukami ścisłymi i przyrodniczymi. Wykłady odbywają się co miesiąc przez rok akademicki 2009/2010. W marcu w ramach dysput gościł ks. prof. Juan Luis Lorda – profesor teologii dogmatycznej i filozofii Uniwersytetu Nawarryjskiego. 18 marca w Collegium Maximum UMK wygłosił wykład „Ile istnieje kosmowizji, czy tylko chrześcijańska?”. W trakcie pobytu ks. prof. Lorda udał się m.in. do Wyższej Szkoły Kultury Społecznej i Medialnej. Podczas spotkania z pracownikami i słuchaczami poruszył temat procesu laicyzacji Europy. Wykład można odsłuchać na stronie: www.wksim.edu.pl.

ROZNIKA UTWORZENIA DIECEZJI TORUŃSKIEJ

25 marca minęła 18. rocznica utworzenia diecezji toruńskiej. W 1992 r. bullą „Totus Tuus Poloniae Populus” Jan Paweł II powołał nową diecezję toruńską, w której skład weszły ziemie: chełmińska, lubawska i michałowska oraz miasto Toruń jako stolica diecezji. Pierwszym biskupem został bp Andrzej Suski, zaś toruńska bazylika Świętych Janów została podniesiona do rangi kościoła katedralnego. Obchody rocznicy powstania diecezji miały miejsce 25 marca w katedrze pw. Świętych Janów.

DROGA KRZYŻOWA ULICAMI TORUNIA

26 marca odbyła się Droga Krzyżowa, która rozpoczęła się przy kościele garnizonowym pw. św. Katarzyny. Wierni przeszli ulicami Starego Miasta do katedry Świętych Janów, gdzie zakończono nabożeństwo oraz odprawiono Mszę św.

Oprac. Joanna Kruczyńska

NIEDZIELA MIŁOSIERDZIA BOŻEGO

W niedzielę, 11 kwietnia, w Kościele przeżyjemy Niedzielę Miłosierdzia Bożego. W tym dniu w Diecezjalnym Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Toruniu odbędą się uroczystości odpustowe. Mszy św. o godz. 15.00 przewodniczyć będzie biskup toruński Andrzej Suski. Uroczystości poprzedzi nowenna do Miłosierdzia Bożego odprawiana w sanktuarium od Wielkiego Piątku do Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego o godz. 15.00. W tygodniu poprzedzającym Niedzielę Miłosierdzia Bożego wierni będą mogli uczestniczyć w codziennej Mszy św. o godz. 15.00 oraz skorzystać z sakramentu pokuty i pojednania.

Wszystkich czcicieli Miłosierdzia Bożego do wzięcia udziału w uroczystościach zaprasza Ks. prał. Stanisław Majewski
Kustosz sanktuarium

Obraz Jezusa Miłosierdnego z sanktuarium w Krakowie-Łagiewnikach, mal. Adolf Hyla

© ZIMB, FOT. GRAZYNA KOŁEK

JEZU Z NIEDZIELI ZMARTYCHWSTANIA!

BOŻENA SZTANIER/NIEDZIELA

Wnętrze Bazyliki Grobu Pańskiego i Zmartwychwstania w Jerozolimie

Gdy z miłością pochylasz się nad Magdaleną, pytając: „Kogo szukasz?“, a potem – ze spojrzeniem pełnym zwycięskiej Miłości – pozdrawiasz swoich: „Pokój wam!“. W ten Wielkanocny Poranek i my przychodzimy do Ciebie w pokorze ducha, i czekamy na Twoje pozdrowienie.

Tak, Panie, czekamy, żeby Twój pokój przeniknął naszą codzienność: teraźniejszość i przyszłość; by ogarnął to, co jest, to, co będzie, czego jeszcze nie znamy, ale odczuwamy niepewność, obawę, lęk.

Zmartwychwstały Panie Jezu, ogarnij wszystko swym pełnym nadziei: „Pokój wam!“. Tak bardzo potrzeba nam tego pokoju, by nie drżeć wobec wciąż nowych zagrożeń obecnych czasów, lecz odważnie stawić im czoło.

Zostań z nami, Panie! Naucz nas nieść ludziom Twoje wielkanocne przesłanie pokoju i świadczyć o Tobie – Miłości, która jest silniejsza niż śmierć!

Proszę przyjąć te modlitewne refleksje jako życzenia z zapewnieniem modlitwy w Sanktuarium bł. Matki Marii Karłowskiej, człowieka zmartwychwstania, człowieka pokoju.

Z świątecznym pozdrowieniem w Chrystusie Panu od redakcji „Echa”

m. Gaudiosa Dobroka

Jabłonowo Pomorskie, Wielkanoc 2010 r.

Święcenia diakonatu w Grudziądzu

Historię piszemy sami” – powiedział bp Józef Szamocki podczas święceń diakonatu w Grudziądzu, które odbyły się w kolegiacie św. Mikołaja. Było to wydarzenie przeżywane po raz pierwszy w historii tego miasta. Akolita Damian Wysocki, który od kilku miesięcy odbywał praktykę duszpasterską w grudziądzkiej farze, 4 marca otrzymał święcenia diakonatu z rąk bp. Józefa Szamockiego. Wobec rektora, wicerektorów, ojców duchownych, kolegów z seminarium duchownego w Toruniu, rodziny i licznie zebranych wiernych, złożył przyrzeczenia i dostał święceń. W homilii Ksiądz Biskup powiedział: „Kto pragnie wygrać życie, musi je łączyć z Chrystusem. Zrozumiał to św. Kazimierz, patron dnia”. Biskup Józef przypomniał Damianowi: „Ten, kto przyjmuje święcenia, staje się narzędziem w ręku Chrystusa”. Podkreślił, że „do takiego życia przygotowujemy

Diakon Damian, z prawej strony Biskupa Józefa, w otoczeniu bliskich

S. KLEMSA

się w rodzinie, musimy zabiegać i modlić się o święte rodziny”. Ksiądz Biskup prosił, „abyśmy dziękowali za młodych ludzi, którzy mimo złudnych, kuszących propozycji, jakie oferuje dzisiejszy świat,

nie dają się zwieść; abyśmy modlili się o wytrwałość dla nich.

Po zakończeniu Mszy św. diakon Damian dziękował Bogu za powołanie, kapłanom, których Bóg postawił na jego drodze, a oni

troszczyli się o formację duchową, współbraciom z seminarium, rodzinie i wszystkim, którzy wspierali go modlitwą. Następnie diakonowi składano życzenia i zapewniono o modlitwie. Renata Lewandowska

Ostatni pasterz Kościoła

58. biskup chełmiński Marian Przykucki (1924-2009)

Przychodzę do was, do diecezji prastarej, historycznej, o bogatych tradycjach religijnych i narodowych, do diecezji wspaniałych kościołów, do diecezji męczenników, która w czasie ostatniej wojny bardzo ucierpiała, a liczni kapłani i wierni oddali życie za Boga i Ojczyznę. Tej diecezji pragnę służyć w miłości, stawiając do jej dyspozycji swoją najlepszą wolę, zdolności i siły...

Bp Marian Przykucki, 1981 r.

Wojciech Wielgoszewski

Ostatni ordynariusz chełmiński był trzecim biskupem (po Stanisławie Wojciechu Okoniewskim i Kazimierzu Józefie Kowalskim), którego dała Pomorzu Wielkopolska. Urodził się 27 stycznia 1924 r. w Skokach k. Wągrowca. Po ukończeniu szkoły powszechnej w rodzinnym miasteczku uczył się w Gimnazjum św. Marii Magdaleny w Poznaniu. Maturę zdał dopiero po wojnie w 1946 r., eksternistycznie, jako alumn gnieźnieńskiego seminarium, do którego wstąpił rok wcześniej. Studia kleryckie kontynuował od 1947 r. w Poznaniu, gdzie 19 lutego 1950 r. z rąk abp. Walentego Dymka przyjął święcenia kapłańskie. Przez 4 lata był wikariuszem w Chodzieży, Wolsztynie i Poznaniu.

W latach 1954-56 był sekretarzem i kapłanem abp. Walentego Dymka. „(...) swoim przykładem i wyjątkową Bożą osobowością

wywarł na mnie niesamowity urok” – wspomni po latach o metropolii poznańskiej. Te same stanowiska pełnił w latach 1957-73 u boku abp. Antoniego Baraniaka, wybitnej osobowości, więzionego i torturowanego przez komunistów „biskupa męczennika więzienia mokotowskiego”. 27 listopada 1973 r. został sufraganiem, a 3 lutego 1974 r. przyjął z jego rąk sakrę biskupią. W 1975 r. został wikariuszem generalnym metropolity poznańskiego, a po jego śmierci od 15 sierpnia 1977 r. do 7 października 1978 r. kierował archidiecezją poznańską. Po nominacji abp. Jerzego Stroby do 1981 r. był biskupem pomocniczym diecezji poznańskiej.

29 maja 1981 r. bp Marian Przykucki otrzymał nominację na biskupstwo chełmińskie w dramatycznym momencie dla Kościoła. Dokonał jej przebywający w szpitalu Jan Paweł II, 16 dni wcześniej ciężko ranny w zamachu, nazajutrz po śmierci Prymasa Stefana Wyszyńskiego. „Pamiętam, że gdy brałem udział u uroczystościach pogrzebowych

kard. Stefana Wyszyńskiego po ceremonii pogrzebowej kazano mi się stawić u kard. Agostino Casaroli. Wtedy dowiedziałem się, że z Poznania przechodzę do Pelplina. Było (...) to dużym wyróżnieniem i radością, że Stolica Apostolska zaufała mi, bym pokierował tą dużą diecezją” – wyznał w rozmowie z ks. Dariuszem Żurańskim (por. „Niedziela – Głos z Torunia” nr 44/2004).

Duchowieństwo chełmińskie przychylnie przyjęło nowego Ordynariusza. „W Pelplinie, Rajkowach i Starogardzie odwiedzi przyjaciel z małej ojczyzny, którzy też cieszą się nowym biskupem, bo to jest wielkie szczęście dostać dobrego, miłego biskupa, który ponadto wie, czego chce od siebie i od innych” – zapisał w pamiętniku ks. Janusz St. Pasierb. Ksiądz poeta zwrócił uwagę na nowy styl składania hołdu nowemu Ordynariuszowi: „Zamiast tradycyjnego

Wszyscy głęboko zachowują w sercu pamięć ojcowskiej troski i miłości Księdza Arcybiskupa jako ostatniego pasterza diecezji chełmińskiej

Bp Andrzej Suski, 2000 r.

homagium składanego na klęczkach biskup wymienia z nami pocałunek pokoju. W dewizie biskupiej też ma napisane: «Błogosławieni pokój czyniący»”. „Takie było jego posługiwanie, pełne szacunku dla tradycji Kościoła chełmińskiego i życzliwości, dobroci oraz uśmiechu dla spotykanych ludzi” – wspomni 20 lat po ingresie Księdza Biskupa jego wieloletni sekretarz ks. prał. Wojciech Kasyna, dziś kanclerz Kurii pelplińskiej. Biskup toruński Andrzej Suski w „Słowie w związku ze śmiercią abp. Mariana Przykuckiego” zwrócił uwagę na „łatwy dostęp do niego i gotowość niesienia pomocy nie tylko w sprawach kościelnych, ale także społecznych w trudnym czasie jego pasterzowania na naszej ziemi”.

On zaś w jednym ze swoich ostatnich wywiadów tak określił

CIESŁAW JANUSZ

Pasterskie błogosławieństwo. 50-lecie kapłaństwa abp. Mariana Przykuckiego. Toruń, katedra Świętych Janów, 5 marca 2000 r.

chełmińskiego

specyfikę owego „trudnego czasu”: „(...) rozkwit przeżywała «Solidarność», czemu towarzyszyło duże poruszenie, wielkie nadzieje ludzi i związane z tym dodatkowe, nadzwyczajne wyzwania duszpasterskie” (por. „Przewodnik Katolicki” 4/2009). Zawsze witały go tłumy. W Gdyni, dokąd pojechał w dniu objęcia katedry w Pelplinie, 15 sierpnia 1981 r., czekało na niego 70 tys. wiernych, dla których odprawił Mszę św. połączoną z poświęceniem krzyża, zwiastuna pomnika Ofiar Grudnia 1970 r. Jakże inaczej wyglądała jego wizyta po wprowadzeniu stanu wojennego: „Pamiętam, że w Gdyni o godz. 19.30 miało odbyć się nabożeństwo. Władze, wiedząc o tym, przeniosły godzinę policyjną z 22.00 na 20.00. Nie wiedziałem, co zrobić, nie mogłem narażać ludzi na to, aby potem ich aresztowano. Przyjechałem więc wcześniej, ludzie byli już w kościele. Nie odprawiłem Mszy św., wygłosiłem tylko kazanie, odmówiliśmy modlitwy i na tym zakończyliśmy” – przypomniał w wypowiedzi dla „Głosu z Torunia”.

W stanie wojennym bp Przykucki zainicjował utworzenie komitetów charytatywnych w Gdyni, Grudziądzu i Toruniu. Ten, który 40 lat wcześniej, podczas okupacji, sam został uwięziony za pomaganie angielskim jeńcom, teraz odwiedzał internowanych w Potulicach i Strzebielinku. Oparł się żądaniom władz, by usunąć z parafii Matki Bożej Zwycięskiej ks. prał. Stanisława Kardasza za nabożeństwa w intencji Ojczyzny. Apelował o zwolnienie internowanych członków Klubu Inteligencji Katolickiej w Toruniu, a później doprowadził do reaktywacji klubu, choć pod zmienioną nazwą.

Za swoje największe przeżycie uważał wizytę Jana Pawła II w Gdyni w 1987 r. „Papież przyleciał na lotnisko w Babich Dołach i wyruszyliśmy papamobilem przez całą Gdynię na miejsce celebracji – piękny ołtarz z morzem w tle! Niezwykła była homilia, jaką wówczas wygłosił Papież, jakże wymowna dla społeczeństwa wyzwalającego się wówczas z okopów komunizmu”. Ordynariusz Chełmiński, witając Ojca Świętego w imieniu półmilionowej rzeszy wiernych, przeważnie Kaszu-

bów, zadeklarował: „Kaszubskie hasło «My trzymamy z Bogiem», nadal rozgrzewa wiernych Wybrzeża, zapala do czynu i wyczula na wartości najważniejsze”.

Dekadę pracy dla Kościoła chełmińskiego opatrzył po latach w swoim „Testamencie duchowym” znamieną uwagę: „Przez prawie 11 lat pracowałem w tej diecezji, ciesząc się szczególnymi względami Opatrzności Bożej i opieką Najświętszej Maryi Panny”. Dodajmy, że właśnie pod wizerunkiem Matki Bożej Bolesnej w Chełmnie podczas uroczystości odpustowych 2 lipca 1981 r. rozpoczął swoją pracę pasterską w diecezji.

Biskup, znany ze szczególnej czci do Matki Bożej, przyczynił się do powstania Radia Maryja w 1991 r. „Na początku lat 90. do mojej rezydencji biskupiej przybył o. Tadeusz Rydzyski z ówczesnym prowincjałem redemptorystów i poprosił mnie jako ordynariusza o wyrażenie zgody na uruchomienie katolickiej rozgłośni w Toruniu. Zgoda została wydana, a Radio ma już ponad 17 lat!” – powiedział w rozmowie z Adamem Suwarkiem z „Przewodnika Katolickiego”. Będąc wiernym słuchaczem rozgłośni, bolał nad atakami na nią i wyśmiewaniem jej słuchaczy. Uważał to za jeden z objawów narastającej w Europie tendencji walki z Kościołem i podważania jego autorytetu.

Wigilia uroczystości Zwiastowania Pańskiego 24 marca 1992 r. mocą bulli papieskiej „Totus tuus Poloniae Populus”, która wprowadziła nowy podział Kościoła katolickiego w Polsce, była ostatnim dniem diecezji chełmińskiej; jej licząca siedem i pół wieku nazwa – dioecesis Culmensis – stała się wyłącznie pojęciem historycznym. Musiało to być dramatem dla ostatniego Ordynariusza, który jednak jako wierny i posłuszny syn Kościoła przyjął decyzję Stolicy Apostolskiej i racje, które za nią stały. „Poczynił przygotowania do utworzenia diecezji toruńskiej i cieszył się z jej powstania” – napisał jej pierwszy ordynariusz bp Andrzej Suski. „Podział diecezji nie był dla mnie zaskoczeniem” – powiedział w rozmowie z ks. Żurańskim,

Powitanie Jana Pawła II na lotnisku w Babich Dołach w Gdyni 11 czerwca 1987 r.

Zwyczajna postługa w niezwykłej sytuacji

Abp Marian Przykucki wyświęcił 314 kapłanów, ustanowił 76 nowych parafii, wydał 205 listów pasterskich i odezw, dla 55 kapłanów wystarał się w Stolicy Apostolskiej o godności kościelne, a 83 obdarzył godnościami diecezjalnymi. Wybudowano 40 nowych kościołów, 32 kaplice, 46 domów katechetycznych, 31 plebanii, a zaawansowaną budowę kościołów prowadziły dodatkowo 33 parafie. Diecezja przeżywała wówczas wielkie akcje duszpasterskie: Rok Jubileuszowy Odkupienia (1983-84), 3 Nawiedzenia przez Kopię Obrazu Jasnogórskiego, Rok Maryjny 1987, Kongres Eucharystyczny w 1987 r. Powołano Wydawnictwo Diecezjalne, Centrum Duszpasterskie w Toruniu, Diecezjalne Studium Teologiczne w Gdyni, odzyskano Collegium Marianum w Pelplinie, po 50 latach przerwy wznowiono wydawanie „Pielgrzyma”, wybudowano w Pelplinie kompleks gmachów, w których znalazły swe pomieszczenia Kuria, Muzeum i Archiwum Diecezjalne (por. ks. Wojciech Kasyna, „Beati pacifici” [W:] „Księga jubileuszowa”, Pelplin 2001). Szczególnie bliski był mu Toruń, gdzie erygował 3 parafie na nowych osiedlach. Do grodu Kopernika przyjeżdżał jako Arcybiskup Senior. W 2004 r. uczestniczył w konsekracji świątyni Miłosierdzia Bożego („Czułem się zobowiązany wobec parafii i wobec ks. prał. Stanisława Majewskiego, którego tam posłałem i który tak wspólnie się spisał”), 4 lata wcześniej w katedrze Świętych Janów obchodził złoty jubileusz kapłaństwa.

doając: „Nowością natomiast było to, że mam przejść do Szczecina. Myślałem, że pozostanę w Pelplinie, chociażby w okrojonej diecezji. Zaskoczeniem była dla mnie propozycja pierwszego metropolity szczecińskiego. Nawet trochę opierałem się wobec tej decyzji (...). Wtedy Nuncjusz powiedział: «Przez 7 lat może jeszcze Ksiądz Biskup pięknie popracować, a poza tym takie jest życzenie Ojca Świętego»”.

Bp Marian Przykucki decyzją Jana Pawła II został pierwszym arcybiskupem metropolitą archidiecezji szczecińsko-kamieńskiej, którą kierował do 23 maja 1999 r. Zmarł 16 października 2009 r. w Szczecinie. W swoim „Duchowym testamencie”, prosząc o modlitwę w intencji zbawienia, zwraca się do nas: „Z zaświatów pozdrawiam słowami: «Pokój Pański niech zawsze będzie z wami»”.

Poświęcenie pokarmów w Wielką Sobotę na Braślawszczyźnie

ZDJĘCIA: ANDŻELA UHARYNKA

Wielkanoc na Białorusi

Tradycje wielkanocne na Białorusi są związane z religią. W zróżnicowanym religijnie kraju – na Braślawszczyźnie 30% stanowią katolicy, 30% prawosławni, a reszta to inne religie i niewierzący – są bardzo różne zwyczaje. Pragnę opisać tradycje związane z religią katolicką, w której byłam wychowywana.

Początkiem świąt jest Niedziela Palmowa. Wszyscy, którzy idą do kościoła, niosą gałązki palmowe do poświęcenia; podczas Mszy św. śpiewają pieśni o Chrystusie Królu. Księża, najczęściej pochodzący z Polski pracujący na Białorusi, dla dzieci organizują konkursy, np. na najdłuższą palmę, najbardziej kolorową czy najbardziej ekologiczną. Uczestników nagradzają podczas Eucharystii. Poświęconą palmę przynosi się do domu i ustawia obok krzyża lub obrazu w centralnym miejscu.

Ważnym wydarzeniem, szczególnie dla dzieci, jest poświęcenie pokarmów w Wielką

Sobotę. W kościele o wyznaczonej porze dyżuruje ksiądz, który dokonuje tego obrzędu. Najczęściej są to: kawałek chleba, swojskiej kiełbasy czy szynki, chrzan, sól, pisanki wykonane różnymi technikami, np. wzory ludowe wydrapywane w kolorowej skorupce, oklejane ozdobami oraz cieniutkimi nitkami z kolorowej wełny. Nie każdy ma wiklinowy koszyk ozdobiony haftowaną serwetą. Czasem ludzie przynoszą pokarmy do poświęcenia w reklamówce albo zawinięte chustą. Ten obrzęd jest łączony z adoracją Najświętszego Sakramentu przy Bożym Grobie.

W tym samym dniu zabiera się z kościoła poświęconą wodę i przynosi do domu, aby była przez cały rok. W Niedzielę Wielkanocną jest odprowadzana Rezurekcja. Rozpoczyna się adoracją, a następnie uczestnicy liturgii idą w procesji wokół kościoła, niosą feretrony, sztandary, chorągwie oraz śpiewają pieśni o Zmartwychwstaniu. Dzwony na wieży kościoła obwieszczają światu, że Chrystus zmartwychwstał.

Po Mszy św. w wielu domach przygotowuje się śniadanie wielkanocne. Najsmaczniejsza jest mieszanka zrobiona z pokarmów poświęconych w Wielką Sobotę. Wszystko wymieszane z białym twarogiem pachnie cudownie. Uczestnicy po modlitwie i złożeniu życzeń zasiadają do stołu. Potem dzieci najczęściej biorą udział w konkursie nazywanym turlaniem jaj. Na pochyłej płaszczyźnie stołu lub deski uczestnicy kładą jedną pisankę i wygrywa ten, komu pisanka zaturłała się najdalej.

Andżela Uharynka
Studentka WSKSiM

Obrzęd błogosławienia pokarmów

W Kościele katolickim Wielka Sobota jest dniem żałoby, ciszy, pełnego nadziei modlitewnego oczekiwania na Zmartwychwstanie. Tego dnia adorujemy Najświętszy Sakrament, Jezusa złożonego w grobie, a potem święcimy pokarmy na stół wielkanocny oraz składamy dary dla ubogich. Obrzęd błogosławienia pokarmów jest starym zwyczajem, wiąże się z Misterium Paschalnym, ma drugoplanowe znaczenie; pierwszorzędne ma liturgia Wielkiej Nocy nawiązująca do sakramentów chrztu, bierzmowania i Eucharystii. Podkreślając znaczenie świątecznego posiłku, Kościół błogosławi m.in.: baranka – symbol Chrystusa, w tradycji żydowskiej był zwierzęciem ofiarnym, którego krew ocaliła synów pierwotnych od śmierci; chleb, owoc pracy rąk ludzkich, jest pokarmem niezbędnym do życia, symbolem Ciała Chrystusa; jajko – znak odradzającego się życia, zwycięstwa nad śmiercią; kiełbasę, która jest wyrazem tego, co najlepsze, a przede wszystkim zdrowia; sól i chrzan – przyprawy poprawiające smak potraw, sól chroni od zepsucia, a chrzan przypomina Mękę Pańską; ser symbolizuje przyjaźń między człowiekiem a siłami przyrody; ciasto natomiast zapewnia umiejętność i doskonałość.

W poranek wielkanocny z radością zasiadamy do świątecznego stołu, składamy sobie życzenia, pamiętając, że Pan jest z nami. Wspólny posiłek buduje zrozumienie, jedność i miłość w rodzinie, daje także nadzieję na spotkanie w niebie na uczcie Chrystusa. Dlatego już tu, na ziemi, „prosimy Cię, Panie Zmartwychwstały, daj nam tu zebranych razem przy stole – w naszej rodzinie i w gronie przyjaciół – z wiarą przeżywać Twoją obecność podczas świątecznego posiłku w dzień Twego zwycięstwa. Prosimy Cię, abyśmy mogli radować się z udziału w Twoim życiu i zmartwychwstaniu teraz i w wieczności”.

Beata Pieczykura

Pomagamy blisko Ciebie!

W trosce o seniorów

Na wielki finał akcji Caritas
„Nordic walking, czyli okaż sobie miłosierdzie”
zapraszamy całe rodziny –
ćwiczenia z instruktorami i wspólny przemarsz odbędą się:

10 kwietnia o godz. 11.00

▶ w Toruniu (Targi Toruńskie przy Szosie Bydgoskiej 3)

▶ w Grudziądzu (przy pomniku Flisaka)

11 kwietnia o godz. 14.00

▶ w Bydgoszczy (Mysłęcinek).

Patronat nad akcją objął marszałek województwa kujawsko-pomorskiego Piotr Całbecki.

Każdy, kto chciałby uprawiać nordic walking, powinien skonsultować się z lekarzem.

W sumie 1 tys. osób (które przysłały wypełnione kupony) nieaktywnych zawodowo (na emeryturze lub rencie) z regionu otrzyma nieodpłatnie sprzęt do nordic walking.

Seniorzy podczas ćwiczeń nordic walking

Chrystus Zmartwychwstał!
Alleluja!

Obejmując wdzięczną pamięcią i modlitwą Wszystkich, którzy wspierają Caritas w służbie ubogim, życzymy serdecznie, by Święta Wielkanocne stały się błogosławionym czasem wzrastania w nadziei, wierze i miłości braterskiej. Niech radość płynąca z wiary w Zmartwychwstałego opromienia codzienny trud, wyzwała z niepokojów oraz stanie się źródłem szczęścia, którego nie zwyciężą krzyże codzienności.

Radosnych Świąt. Alleluja!

K. Daniel Adamowicz

ks. Daniel Adamowicz
wraz z pracownikami
i wolontariuszami Caritas

Wielkanoc 2010

www.torun.caritas.pl
Caritas Diecezji Toruńskiej KRS 0000225584

Rekolekcje dla opiekunów Szkolnych Kół Caritas

Rekolekcje zgromadziły nauczycieli różnych przedmiotów, którzy opiekują się wolontariatem

Bądźmy świadkami Miłości” to hasło rekolekcji zorganizowanych przez Caritas Diecezji Toruńskiej dla opiekunów Szkolnych Kół Caritas, które odbyły się w dniach 19-21 marca w Centrum Wolontariatu im. Jana Pawła II w Przysieku. Prowadził je o. Ludwik Łabuda, redemptorysta. Coroczne dni skupienia zgromadziły nauczycieli różnych przedmiotów, którzy opiekują się chrześcijańskim wolontariatem. Był to szczególny czas – nauki, pokuty, stawania się coraz lepszym. To chwile refleksji wykorzystane na spotkanie z Bogiem i sobą. Okazja do nabrania odwagi, by spojrzeć na krzyż Chrystusa i uleczyć swoją duszę. Tematem przewodnim była miłość Boża. Punktem wyjścia do rozważań była encyklika Benedykta XVI „Deus caritas est”.

Rekolekcje były czasem na dzielenie się doświadczeniami z prowadzenia Szkolnych Kół Caritas, sukcesami i trudnościami. Na zakończenie odbyło się spotkanie z ks. prał. Danielem Adamowiczem, dyrektorem Caritas Diecezji Toruńskiej, który przedstawił projekty na najbliższą przyszłość.

Maria Aldona Rzepińska

BOŻENA SZTAJNBERG/NEZELA

ŻYCIE w świetle zmartwychwstania

Gdy pierwszego dnia tygodnia niewiasty przyszły do grobu, w którym złożono Ciało Jezusa i zatoczono kamień, zauważyły, że kamień został odsunięty. Przed niewiastami stanęli dwaj aniołowie w lśniących szatach, którzy rzekli do nich: „Dlaczego szukacie żyjącego pośród umarłych? Nie ma Go tutaj, zmartwychwstał” (Łk 24, 5). Tę wypowiedź podejmuje dzisiejsza liturgia wielkanocna i przekazuje ją dalej, mówiąc: Chrystus naprawdę zmartwychwstał.

Wiść o zmartwychwstaniu Chrystusa rozszła się bardzo szybko po Jerozolimie i całej okolicy oraz napełniła uczniów najpierw zdumieniem, a potem ogromną radością. Niewiasty i uczniowie usłyszeli to, na co czekali, to, co może chcieli usłyszeć, bo nie mogli się pogodzić z tym, że Jezus może nie żyć.

Zmartwychwstanie Chrystusa jest prawdą trudną, ale jest prawdą; jest prawdą konieczną i bardzo ważną, ponieważ w niej znajdujemy potwierdzenie tego wszystkiego, czego Chrystus nauczał. Wszystkie prawdy – choć trudno dostępne dla ludzkiego umysłu, jak tajemnica życia, cierpienie i doznana krzywda – w zmartwychwstaniu znajdują swoje uzasadnienie i całe swoje bogactwo. Przez zmartwychwstanie Chrystus otwiera nam dostęp do nowego życia, a więc Jego zmartwychwstanie jest podstawą, źródłem i nadzieją naszego

zmartwychwstania, życia w wieczności. Dzięki zmartwychwstaniu życie otrzymuje nową jakość, nową perspektywę. Nasze życie doczesne przenosi się w życie wieczne.

„Chrystus zmartwychwstał jako pierwszy pośród tych, co pomarli. I jak w Adamie wszyscy umierają, tak też w Chrystusie wszyscy będą ożywieni” (por. 1 Kor 15, 20-22). Może trudno nam w to uwierzyć, ale to jest prawda. Prawda, która budzi w nas nadzieję i daje poczucie bezpieczeństwa już tu, na ziemi. W świetle zmartwychwstania nasz dzień powinien wyglądać inaczej, jakoś pełniej powinien nabrać innego wymiaru, sensu i znaczenia.

Tak więc każde nasze ranne wstanie, każdy nowy dzień, to jakby nowe narodzenie, nowy czas, to tak jakbyśmy po raz wtóry zostali powołani do życia. Nowy poranek to nowa rzeczywistość, nowy świat. Przed nami otwierają się nowe możliwości. To nowa szansa kontynuowania tego, co zaczęliśmy wczoraj. Gdy rano wstajemy, to uświadamiamy sobie, że żyjemy, istniejemy, jesteśmy.

O, jakże to wielki dar i szczęście być dzieckiem takiego Boga!

Nasze pójście do pracy, biura czy na uczelnię, na dyżur do szpitala, nasze porządki w domu i na działce, ciągłe podejmowanie telefonów, załatwianie spraw administracyjnych i wiele, wiele innych drobiazgów naszego życia to kontynuacja stwarzania. Razem z Bogiem wychodzimy jakby na plac budowy współczesnego świata, gdzie chcemy odcisnąć ślad swojej obecności i zapracować na utrzymanie swojej rodziny i dzieci, żeby miały, co jeść. Czasem wychodzimy i szukamy pracy, ale jej nie znajdujemy. Chcielibyśmy budować domy i nowoczesne autostrady, i mosty, także wśród ludzi, konserwować wspaniałe zabytki i tak upiększać świat. – Pod wieczór wracamy zmęczeni...

Twoja poranna i wieczorna modlitwa będzie dziękczynieniem za szczęśliwy nocny odpoczynek, regenerację sił i owocny, choć czasem trudny dzień; będzie dziękczynieniem za spotkanych ludzi, osiągnięte sukcesy. Podczas tej modlitwy sam uderzysz się w piersi,

Bazylika Grobu Pańskiego w Jerozolimie

MARGITA KOTAS

Jaką wartość miałoby życie, gdyby nie nadzieja Zmartwychwstania?

boś sam okazał się niesympatyczny. Twoje umartwienia, przykrości, krzywdy i smutki graniczące z załamaniem w twojej modlitwie zyskują oczyszczającą moc; one to zaprawiają cię do walki ze złem, hartują twoją wolę, uczą męstwa i odwagi.

Od czasu do czasu pójdziesz do konfesjonału, aby powiedzieć o wszystkim, co cię boli i co cię obciąża; aby spojrzeć na siebie w innym świetle, złożyć swój grzech i usłyszeć: „Ja ciebie rozgrzeszam, idź w pokój”.

Teraz to wszystko i wiele innych szczegółów naszego życia zbieramy, łączymy z życiem Chrystusa, Jego męką i zmartwychwstaniem oraz odnawiamy naszą wiarę, nasze Credo, nasze obietnice złożone Bogu i wtedy życie staje w innym świetle, otrzymuje nową jakość, staje się modlitwą, hymnem uwielbienia Boga. Staje się niewymierne, przechodzi do wieczności i owocuje życiem wiecznym z Chrystusem Zmartwychwstałym. W świetle Zmartwychwstania odzyskujemy stracony czas.

Jaką wartość miałoby nasze życie, gdyby nie nadzieja Zmartwychwstania?

O. Feliks Dziadczyk SJ

głos z Torunia

niedziela

Ks. dr Dariusz Żurański

(redaktor odpowiedzialny)

współpraca: Joanna Kruczyńska

ul. Łazienna 18, 87-100 Toruń

tel. (56) 622-35-30 w. 39, fax (56) 621-09-02

e-mail: torun@niedziela.pl

Dyżury: od poniedziałku do piątku

w godz. 9.00-13.00

Redakcja częstochowska: Beata Pieczykura

tel. (34) 369-43-38